

๑. บทสรุป

สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเป็นสิทธิที่ควรจะได้รับ ความคุ้มครอง อันเป็นหลักการที่มีมาแต่โบราณ โดยถือว่าสิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิตามธรรมชาติ โดยเฉพาะในสมัยศตวรรษที่ ๑๘ - ๑๙ มีแนวความคิดเป็นแบบลัทธิเสรีนิยม, บัจเจกชนนิยม ถือว่าสิทธิในทรัพย์สินเป็นสิทธิที่ล่วงละเมิดมิได้ แต่มาในสมัยศตวรรษที่ ๒๐ จนถึงปัจจุบัน แนวความคิดทางด้านสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเห็นว่ากรรมสิทธิในทรัพย์สินไม่เพียงแต่เป็นสิทธิชนิดหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ชนิดหนึ่งอีกด้วย หมายความว่า กรรมสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลต้องได้รับรองและความคุ้มครองตามกฎหมายแก่การ ไร้สอยในทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธินั้นจะไร้สอยเพียงเพื่อประโยชน์ของคนเองแต่อย่างใดหาได้ไม่ จึงต้องไร้สอยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและสาธารณชนอีกด้วย จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะเข้าแทรกแซงไทยออกกฎหมายกำหนดวิธีการได้มาและไร้สอยตลอดจนข้อจำกัดแห่งทรัพย์สินส่วนบุคคลนั้น

ข้อจำกัดและวิกรอนสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอย่างหนึ่งคือการยึดและริบทรัพย์สินซึ่งเป็นสภาพบังคับของกฎหมาย ที่เป็นการจำกัดและวิกรอนสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แห่งสังคมในทางเศรษฐกิจของรัฐ หรืออาจเห็นการลงโทษบุคคลในการที่ก่อกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมาย อันเป็นหน้าที่ที่บุคคลจักต้องมีอยู่และกระทำตาม เพื่อประโยชน์ต่อสังคม สาธารณชน และรัฐ โดยการออกกฎหมายจำกัดและวิกรอนสิทธิดังกล่าวนี้ ทั้งในทางกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง และทางรัฐประศาสนนโยบาย

โดยเฉพาะกฎหมายคู่อากรอันเป็นกฎหมายทางรัฐประศาสนนโยบายและกฎหมายสำหรับมหาชน เป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และหลักการในการจัดเก็บภาษีอากรอย่างหนึ่งของรัฐอันเป็นรายได้หลักที่สำคัญของประเทศ จึงได้มีการกำหนดสภาพบังคับ เพื่อที่จะลงโทษบุคคลที่จะกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปตามเป้าหมาย และนโยบายในการจัดเก็บภาษีอากร อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญและเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นใช้ได้กับทุกคนโดยเสมอภาคและเกิดความเป็นธรรมในสังคม

สภาพบังคับของกฎหมายศาลอากร โดยการจำกัดและวิครอนสิทธิของบุคคลอย่างหนึ่ง คือการจำกัดกรรมสิทธิของบุคคลให้เป็นของรัฐ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐออกกฎหมายแทรกแซงการได้มา และการจำกัดการไร้สอยทรัพย์สินของบุคคลให้เป็นของรัฐ โดยให้ผลของการยึดและริบทรัพย์สิน ความกฎหมายศาลอากร เป็นการจำกัดกรรมสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลให้ตกเป็นของรัฐ ทางกฎหมายศาลอากรได้กำหนดวิธีการอยู่ ๒ กรณีคือ โดยคำพิพากษาของศาล และโดยผลของกฎหมาย

โดยคำพิพากษาของศาล การจำกัดกรรมสิทธิให้ทรัพย์สินของบุคคลตกเป็นของรัฐ โดยคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลคือ การที่ศาลมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน อันมีมูลเหตุมาจาก

- ก) ทรัพย์สินนั้น มีลักษณะที่เป็นความผิดโดยสภาพ
- ข) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด
- ค) ทรัพย์สินที่ได้ไร้หรือเพื่อที่จะใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวเนื่องในการกระทำความผิด

ทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ริบนี้จะมีไว้เฉพาะทรัพย์สินที่เป็นของบุคคลผู้กระทำความผิดเท่านั้น จะริบทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่ไม่ได้กระทำความผิดหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดหาได้ไม่ ยกเว้นทรัพย์สินที่มีลักษณะเป็นความผิดโดยสภาพเท่านั้น มิฉะนั้นจะเป็นการชักจูงรัฐบรรณผู้ใดมีบัญชีให้บุคคลจะไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่จะโต้การชั่งกฎหมายซึ่งใช้อยู่เวลาที่กระทำอันมีบัญชีเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ การขอคืนและคัดค้านทรัพย์สินที่ถูกศาลพิพากษาให้ริบนี้ มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี ซึ่งผู้เป็นเจ้าของจะยื่นคำร้องหรือมีคำเสนอต่อศาลในภายหลังก็ได้ไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖

โดยผลของกฎหมาย ตามกฎหมายศาลอากรโคบัญญัติไว้เป็นพิเศษหากไปจากหลักทั่วไป คือ ตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ศาลอากร พ.ศ. ๒๔๖๔ บัญญัติให้ทรัพย์สินอันจะถึงต้องริบตาม พ.ร.บ. ศาลอากรนั้น เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานศาลอากรที่จะทำการยึดไว้ ณ. ที่ใด ๆ และเวลาใด ๆ ก็ตาม ถ้าหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องเรียกเอาภายใน ๓๐ วัน สำหรับสิ่งอื่น ๆ และ ๖๐ วัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของและให้ตกเป็นของแผ่นดิน จะเห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่จำกัดกรรมสิทธิ์

ในทรัพย์สินของบุคคลอื่นมีระยะเวลาค่อนข้างสั้นและเป็นการเกินราคา มีลักษณะเป็นการปิดปากมิให้บุคคลใช้สิทธิร้องคัดค้าน แต่อย่างไรก็ตาม หากพินกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายแล้ว บทบัญญัติเช่นนี้มีลักษณะเป็นการจำกัดและวิครอนสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล ซึ่งควรที่จะศึกษาเรียกร้องเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของคน โดยที่ตนมิใช่เป็นผู้กระทำความผิดหรือเกี่ยวเนื่องหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดแต่อย่างใด บทบัญญัติเช่นนี้ดูคล้ายว่าจะขัดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในทางก้ำกัทรัพย์สิน อันควรที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองจากรัฐแต่เนื่องจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายสุดท้ายการนี้ มีวัตถุประสงค์ในทางก้ำกัเศรษฐกิจและนโยบายแห่งรัฐในการจัดเก็บภาษีอากร อันเป็นรายได้หลักของประเทศที่บุคคลทุกคนมีหน้าที่จะต้องกระทำความกฎหมาย ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น ในการป้องกันและปราบปรามการฝ่าฝืนกฎหมายเช่นนี้จึงมีลักษณะค่อนข้างจะเกินราคาและมุ่งถึงตัวทรัพย์สินมากกว่าตัวบุคคล และเพื่อที่จะให้กฎหมายสามารถบังคับใช้แก่บุคคลทุกคนโดยถ้วนหน้า และเกิดความเป็นธรรมแก่สังคมส่วนรวม จึงมุ่งที่จะคุ้มครองสังคมส่วนรวมและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนมากกว่าการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล อันเป็นหลักความจำเป็นแห่งรัฐ

สำหรับกรณีที่ทรัพย์สินอยู่ในความยึดครองของเจ้าพนักงาน ถ้ามิใช่ทรัพย์สินที่มีลักษณะเป็นความผิดโดยสภาพแล้ว การตกเป็นของแผ่นดินก็เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๑๒๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีบัญญัติว่า

“ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญา กรรมสิทธิแห่งสิ่งใด ๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิดหรือได้มาโดยการกระทำผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐปาศนั้นหาว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่งหรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แต่หาไม่ทราบตัวเจ้าของทานให้ขอเวลาออกไปเป็นห้าปี”

เช่นเดียวกับหลักกฎหมายในต่างประเทศ เช่น ในสหรัฐอเมริกา ในคดี Calero-Toledo v Pearson Yacht Leasing Company. 416 U.S. 663, 40 L. Ed. 2d 452 94S. Ct 2080 ศาลได้พิพากษาให้รับเรือยอร์ชประเภทที่ไร้ท้องเหี่ยวเนื่องจากได้

* เรียบเรียงจากความย่อของคดีดังกล่าว ซึ่งปรากฏใน American Bar Association Journal, November 1974 at p. 1429 โดยงานค้นคว้าของกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, การรับทรัพย์สินประเภทที่ใช้ในการกระทำผิด, หน้า ๗๑-๗๓.

ตรวจพบก็ดูขามเรือสำเนียง โดยเจ้าของเรือมิได้เกี่ยวกับการกระทำความผิดแต่อย่างใด และมีใครรู้ถึงการที่ทรัพย์สินได้ถูกใช้ในการกระทำความผิดเลย โดยผู้พิพากษาศาลสูงสหรัฐ (The Supreme Court) ให้เหตุผลว่า การริบทรัพย์สินดังกล่าวเป็นการถูกต้องตามกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายอันชอบธรรมแล้ว เพราะการริบทรัพย์สินในคดีนี้เป็นไปเพื่อปกป้องผลประโยชน์ที่สำคัญของสาธารณะหรือของรัฐ ความบริสุทธิ์ของเจ้าของทรัพย์สินไม่เป็นข้ออ้างในการที่จะไม่ให้ริบทรัพย์สินนั้น

ปัจจุบันทั้งในกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและของมอริสต่าง ๆ ถือหลักว่า ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำผิด แม้จะเป็นของผู้ที่มีใครเห็นเป็นใจกับการกระทำผิดก็อาจถูกริบได้เมื่อมีบทบัญญัติชัดแจ้งเช่นนั้น เพราะการริบทรัพย์สินจำกัดใช้กับความผิดเฉพาะอย่างเท่านั้น ส่วนเจ้าของผู้บริสุทธิ์อาจไปฟ้องเรียกค่าเสียหายเอาจากผู้ที่เขาทรัพย์สินของตนไปใช้ในการกระทำผิดกฎหมายได้*

และสำหรับหลักและวิธีการยึดและริบทรัพย์สินตามกฎหมายสูงสุดการของประเทศต่างๆ เช่น อังกฤษ สิงคโปร์ เกาหลี ฮองกง และอิสราเอล ฯลฯ ดังที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่าหลักและวิธีการคล้ายคลึงกับของไทยมากมีแต่ต่างออกไปบ้างก็เฉพาะรายละเอียดปลีกย่อย อันสืบเนื่องมาจากภูมิศาสตร์และฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศแต่ละประเทศ แต่ที่สำคัญที่สุดคือวัตถุประสงค์ของกฎหมายสูงสุดการไม่ว่าของประเทศใดก็ตามต้องมีวัตถุประสงค์ให้มีการยึดและริบทรัพย์สินอันเนื่องมาจากความผิดต่อกฎหมายสูงสุดการได้ โดยผลในการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกงและหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรและบทกฎหมายต่าง ๆ ในทางสูงสุดการ อันเป็นนโยบายหลัก และมีบางกรณีที่กฎหมายสูงสุดการไทยมิได้บัญญัติไว้ แต่ของต่างประเทศได้บัญญัติไว้ซึ่งการที่จะนำเอามาปรับปรุงในการใช้กฎหมายของไทยเป็นอย่างยิ่ง คือ ในเรื่องการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือปิดประกาศให้ทราบถึงการยึดและเหตุผลในการยึดให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินได้ทราบจะเป็นการแสดงถึงความบริสุทธิ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานหรือเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายว่าได้ปฏิบัติไปโดยชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมายตามขอบเขตอำนาจที่ได้รับ ทั้งยังเป็นผลทำให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินได้มีโอกาสทราบว่าทรัพย์สินของตนได้ถูกยึดไว้โดย

* เรื่องเดียวกัน อ้างถึง 36 Am. Ins. 2d, Forfeitures and Penalties, S § 18 - 19 p. 70

เจ้านักงาน ทำให้มีเวลารวบรวมพยานหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ในการที่จะร้องคัดค้านและขอคืนทรัพย์สินที่ถูกยึดดังกล่าวนี้ เป็นการให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน อันควรจะได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมายเป็นอย่างยิ่ง อันเป็นหน้าที่โดยตรงของ รัฐที่จักต้องจ้กให้กระบวนการใช้กฎหมายอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม

๒. ผลของการวิจัย

๒.๑ ข้อที่

ก. กฎหมายศาลการมีหมิ่นประมาทให้ทรัพย์สินตกเป็นของรัฐ โดยผลของกฎหมาย และโดยคำพิพากษาศาลชั้นต้น มีลักษณะบังคับค่อนข้างแก่ชวาค มีผลก่อการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดและฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อให้การจับกุมภาณิบรรลุถึงเป้าหมายและนโยบายแห่งรัฐอันเป็นสิ่งสำคัญ และรายได้หลักของประเทศชาติ

ข. เป็นกฎหมายทางคามหาชนที่กำหนดหน้าที่ของบุคคลทั้งมีต่อประเทศชาติไว้ จึงมุ่งที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น จึงคุ้มครองถึงผลประโยชน์ที่รัฐหรือสาธารณชนควรจะได้รับมากกว่าประโยชน์หรือความคุ้มครองที่บุคคลควรจะได้รับ เพื่อที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคม

๒.๒ ข้อเสีย

ก. การให้อ่านาจแก่นักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจว่า อย่างไรก็เป็นทรัพย์สินอันถึงจะริบนั้นอาจก่อให้เกิดการ ใช้กฎหมายไปในทางทุจริตทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรมในทรัพย์สินที่ถูกยึด

ข. เป็นการจำกัดและริกรอนสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล แม้กระทั่งบางครั้งบุคคลผู้ไม่ไ้กระทำความผิดหรือเกี่ยวเนื่องหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด ก็อาจโดนจำกัดหรือริกรอนสิทธิในทรัพย์สินโดยกฎหมายปิดปากไม่ให้ร้องคัดค้านหรืออ้างสิทธิอันใด ๆ ถ้าหากบุคคลนั้นไม่ไ้ปฏิบัติตามภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งระยะเวลาตามกฎหมายนั้นค่อนข้างสั้นและจำกัด

ค. ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าของทรัพย์สินที่ถูกยึดโดยเจ้านักงานศาลการความกฎหมายศาลการ ซึ่งผู้เป็นเจ้าของมิใช่ผู้กระทำความผิด หรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำ ความผิดและทรัพย์สินที่ถูกยึดมิไ้มีลักษณะเป็นความผิดโดยสภาพ และบางครั้งทรัพย์สินที่ถูกยึดนั้น อาจมิใช่ทรัพย์สินที่มาจากกรกระทำ ความผิดหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำ ความผิดแต่อย่างใด แต่

กฎหมายให้อ่านารแก่เจ้าพนักงานเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ เห็นว่าทรัพย์สินนั้นน่าจะเป็นทรัพย์สินอันจะพึงรับ จึงไต่ถามไว้ และไม่เปิดโอกาสให้เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงไต่ถามว่าทรัพย์สินของตนไต่ถามไว้โดยเจ้าพนักงานตุลาการ บางครั้งเจ้าของทรัพย์สินเพ่งทราบบว่าทรัพย์สินของตนถูกยึดเมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงเป็นปัญหาและข้อโต้แย้งว่า ทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้นั้นควรจะตกเป็นของแผ่นดินหรือควรที่จะให้โอกาสแก่เจ้าของทรัพย์สินนั้นในการที่จะร้องขอ ทักถามเอาซึ่งทรัพย์สินของตนคืน เพื่อความเป็นธรรมโดยเฉพาะในกรณีที่ทรัพย์สินที่ยึดไว้นั้นเป็นทรัพย์สินที่ถูกยึดตามกฎหมาย ซึ่งไต่ปรากฏหลักฐานในภายหลังจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งฝ่ายบริหารอันเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากฝ่ายนิติบัญญัติ ให้เป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการคืนทรัพย์สินที่รับนี้ มักจะมีความเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเฉพาะองค์ความและปฏิบัติความอย่างเคร่งครัด ถ้าหากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ก็คงเป็นไปความบทกฎหมายเฉพาะนั้น จะนำเอาหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้หาได้ไม่ การนำเอาหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้ก็ต่อเมื่อ เป็นกรณีที่กฎหมายเฉพาะมิได้บัญญัติไว้ วัตถุประสงค์ของกฎหมายเฉพาะก็มีวัตถุประสงค์แตกต่างไปจากกฎหมายทั่วไป แต่ทางกานตุลาการมักจะไม่มีความโน้มเอียงและแนวทางที่จะใช้กฎหมายโดยให้ความเป็นธรรมแก่บุคคล เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองมากกว่าการตีความกฎหมายในลักษณะที่เคร่งครัด อันเป็นการเอาเปรียบแก่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายหรือในการที่จะได้รับความเสียหายจากการตีความโดยเคร่งครัดนี้ อันเป็นข้อขัดแย้งระหว่างทางกานบริหารและทางฝ่ายตุลาการ

จากข้อเสียของกฎหมายดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นช่องว่างของกฎหมายที่มีบัญญัติให้ชัดแจ้งและมีให้โอกาสที่จะให้บุคคลได้ใช้สิทธิของตนมากขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม บางครั้งถ้าพิจารณาอย่างชัดแจ้งแล้ว จะเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวนี้จะมีลักษณะเป็นบทบังคับที่ค่อนข้างจะกำกวมสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ การปรับปรุงกฎหมาย

๓.๑.๑ ในการบัญญัติถึง สิ่งใด ๆ อันจะพึงรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานตุลาการมีอำนาจยึด ณ.ที่ใด ๆ เวลาใด ๆ ถ้าหากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มาขึ้นตัวร้องเรียกเอาภายใน ๓๐ วัน สำหรับสิ่งอื่น ๆ และ ๖๐ วันสำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความคิดให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของและให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้น กำหนดระยะเวลา

เวลาถึงกล่าว ควรถือเป็นบทบังคับแก่ชราในการคัดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคล แต่
 บางครั้งผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง ไม่มีโอกาสทราบว่าทรัพย์สินของตนได้ถูกยึดโดยเจ้าพนักงาน
 ศาลากร จึงไม่สามารถที่จะคัดค้านหรือโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ นั้น ทั้งนี้ ควร
 ที่จะเพิ่มเติมบทบัญญัติให้มีการแจ้งหรือประกาศให้ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง ได้ทราบว่าทรัพย์สิน
 ของตนถูกยึดไว้โดยเจ้าพนักงานศาลากร เพื่อเปิดโอกาสให้มาร้องคัดค้านและขอคืนทรัพย์สิน
 นั้นได้ โดยบัญญัติเพิ่มเติมเทียบเคียงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่อง การยื่นและ
 ส่งคำอุทธรณ์ ความมาตรา ๓๔

“ถ้าการส่งคำอุทธรณ์หรือเอกสารนั้นไม่สามารถจะทำได้ถึงที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อน ศาล
 อาจสั่งให้ส่งโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือปิดคำอุทธรณ์หรือ
 เอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ๓. อนุมัติอำนาจหรือสำนักทำการงานของกฎหมายหรือบุคคลผู้มีชื่อ
 ระบุไว้ในคำอุทธรณ์หรือเอกสารหรือมอบหมายคำอุทธรณ์หรือเอกสาร ไว้แก่เจ้าพนักงานฝ่าย
 ปกครองในท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วปิดประกาศแสดงการที่มอบหมายดังกล่าว
 แล้วนั้นไว้ที่ศาลฎีกาหรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร

การส่งคำอุทธรณ์หรือเอกสารโดยวิธีอื่นแทนนั้น ให้มีผลใช้บังคับเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวัน
 หรือระยะเวลาอันยาวกว่านั้นตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด โดยวงเงินไปและนับตั้งแต่วันที่คำอุ
 ทธรณ์หรือเอกสารนั้นได้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือคำอุทธรณ์หรือเอกสารหรือประ
 ภาศนการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้ หรือการโฆษณา หรือวิธีอื่นใดตามที่ศาลสั่งนั้นได้ทำหรือ
 ได้ตั้งตนแล้ว”

จากบทบัญญัติมาตรา ๓๔ เรื่อง การส่งคำอุทธรณ์โดยวิธีอื่นหรือการปิดหมายนั้นนำมา
 เทียบเคียงใช้ในการฉีกคือ ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายศาลากรให้มีการแจ้งหรือประกาศให้ผู้
 เป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินที่ยึดไว้ นั้น ทราบว่าทรัพย์สินได้ถูกทำการยึดไว้โดยเจ้า
 พนักงานศาลากร หรือกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหาหรือไม่อาจทราบถึงผู้เป็นเจ้าของหรือผู้มี
 สิทธิได้ ก็ให้ทำการปิดประกาศให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิตามยื่นคำร้องคัดค้านได้ ๓. กรม
 ศาลากรหรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร เมื่อได้มีการแจ้ง, ปิดประกาศ, ลง
 โฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดแล้ว ให้มีผลใช้บังคับเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการแจ้ง
 ปิดประกาศ, ลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใด จึงจะเป็นการสมบูรณ์

๓.๑.๒ การกำหนดระยะเวลากฎหมายกำหนดว่า "นับแต่วันที่ยึด" เท่านั้นจึงมีข้อ
 ขัดข้อง ทำให้ศาลมีแนวโน้มจะวินิจฉัยไปว่า ถ้าหากกรณีที่ฟ้องและดำเนินคดีคือศาลแล้ว จะต้องใช้
 หลักทั่วไปของกฎหมายอาญามาบังคับ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้องนัก เพราะ เป็นกรณีที่กฎหมาย
 พิเศษบัญญัติไว้เฉพาะแล้ว ก็ควรที่จะนำเอาบทบัญญัติเฉพาะของกฎหมายพิเศษนั้นมาใช้
 บังคับ แต่เพื่อให้ได้ความที่เหมาะสมและมีความหมายกว้างมากขึ้น ควรจะแก้ไขเพิ่มเติมจาก

"นับแต่วันที่ยึด" เป็น "นับแต่วันที่ยึดหรือถ้าหากได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด" อันจะเทียบเคียงได้กับหลักในมาตรา ๑๓๒๓ แห่ง พ.ร.บ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓.๑.๓ สำหรับกรณีการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ซึ่งได้ถูกยึดไว้ นั้น เจ้าของทรัพย์สินที่ถูกยึดขึ้นได้รับความเสียหายนี้จะมีฟ้องร้องและให้ชดเชยค่าเสียหายได้หรือไม่เพียงใด ซึ่งความบัพัญญัติแห่งกฎหมายศาลอาญาของไทยมิได้บัญญัติไว้ จึงต้องนำเอาหลักทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการละเมิดมาใช้ ซึ่งน่าที่จะแก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติให้ชัดแจ้ง ดังเช่น กฎหมายศาลอาญาของประเทศสิงคโปร์ ในมาตรา ๑๑๘ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งบัญญัติให้การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทำการยึดไว้ นั้นไม่เป็นความผิด และเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกยึดไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายแต่อย่างใด เว้นแต่กรณีที่เป็นการทํานอกเหนือขอบอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

๓.๒ โครงการอบรมกฎหมายทางศาลอาญา

ควรที่จะให้มีการอบรมทั้งทางฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ซึ่งเป็นผู้ใช้กฎหมายเช่นว่านี้ อันมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันให้ทราบถึงนโยบายหลักแห่งรัฐในการที่จะใช้กฎหมายในรูปแบบใด มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างใดที่แน่นอน เพื่อมิให้มีการชักข้อหรือมีความเห็นขัดแย้งกันทั้งฝ่ายบริหารและตุลาการ เพื่อผลทำให้การใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพขึ้น และก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนควบคู่กันไป

๓.๓ การจัดตั้งศาลภาณีอากร

ถ้าหากว่าการแก้ไขกฎหมายมีข้อขัดข้องและทำได้โดยยากลำบาก การจัดตั้งศาลภาณีอากรก็นับว่าเป็นการหาทางออกให้แก่ประชาชนได้แสวงหาความยุติธรรมให้แก่ตนเอง อันเป็นลักษณะพิเศษที่จะมีความรวดเร็วในกระบวนการพิจารณา เพื่อให้บุคคลได้รู้ธรรมค่าวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการ เกี่ยวกับกฎหมายภาณีอากรหรือกรณีเป็นการพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามข้อผูกพันซึ่งใดทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาณีอากร เพื่อที่จะได้รับความสะดวกรวดเร็วในกระบวนการพิจารณาและให้ได้รับความเป็นธรรมและถูกต้องยิ่งขึ้น*

*นายไมรา บุญยผล, "ศาลภาณีอากร" วันที่ ๒๒, คณะกรรมการนักศึกษา สำนักอบรมศึกษาแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๓๖, พ.ศ. ๒๕๒๖, หน้า ๑๓๓ - ๑๓๖.